

això sigui un mot proto-hispànic, car n'hi ha ecos nombrosos, si bé en forma oscil·lant, en bastantes llengües indoeuropees, i tampoc es pot descartar alguna connexió amb el llatí *sthpare* 'estibar, afetgegar' i àdhuc *sthpes* 'pla, tronc'; l'accepció lul·liana l'aproxima certament a aquest, però ni hi coincideix prou pel sentit, ni és admissible fonèticament com a ètimon d'un mot que havia de tenir i breu o e i una -pp- doble.

D'altra banda el sentit de l'it. *stipa* també s'allunya del ll., tot essent enllaçable i intermèdia entre l'acc. corrent cat.-cast. i la de Lull, com sigui que és 'bardissa de ginestes, arbustos i feixina', però Dant l'usa amb el de 'fita, molló' i segons Buti (s. xiv) era 'tanca de vegetal' i Simintendi (id.) l'usava amb el valor de 'rostoll'; tot idees que enronden les de les dues acc. nostres, la lul·liana i la de sempre. Concreto allí mateix (III, 769b44-55) altres parents indoeuropeus; gr. *stibás* 'jaç de palla o de fullatge', arcaic **stib(ar)*, d'on després *stibarós* 'pitjat, compacte', paleoslau *stkbk* 'tija', letó *stiebīs* 'jonc', pruss. ant. *stebelis* 'cabells', scr. *stibhīO* 'floc de cabells', en fi frisó, ags. i angl. *step(e)*, *stipe*, 'tija, pal, puntal'; tot això lliga pel sentit (podem sintetitzar-lo en 'tija' i 'sostrada de feixines i palla'), però imperfectament en punt de fonètica, car la -p- llatina no se superposa amb la -p- germànica, però part de les formes germàniques anirien amb la -b- grega i en part amb la *bh* sànscrita i amb la *θ* d'altres formes gregues que allà cito. Tot plegat fa pensar en un ètimon proto-indoeuropeu de terminació oscil·lant (en part explicable morfològicament com a resultat del nominatiu del nus fonètic -bhs en un STEIBHS), que lligaria tant amb la -b- portuguesa (-p-) com amb la -pp- originària de les formes catalanes, i unes i altres, junt amb la -p- toscana, suposarien un ètimon sorotàptic una mica variant o policrom en forma i significat.

En fi l'acc. lul·liana, essent tan antiga, i suposant per tant una avior en llatí vulgar, invitaria a revisar l'etim. del cat. ant. *ESTEPA* III, 'cada un dels pals de fusta que apuntalen els costats d'una nau en cons-

trucció', documentat abundantment en el *Consolat de Mar* i en molts textos catalans dels ss. XIII, XIV i XV (d'on el cogn. *Esteper* 'mestre d'aixa'). Ja vaig assenyalar la resurgència del mot en la zona extrema SO i O de la llengua d'oïl: en patuesos moderns on té el sentit no nàutic sinó rústic i agrícola de 'aspre', 'puntal, suport' (de plantes etc.); junt amb *étéper* «étayer» (III, 771a22-52); d'*estepe*: ja n'hi ha allí alguna doc. en els ss. XIV-XVI (i fins un cas de 1320 en el Poitou).

Aquesta aplicació agrícola no deixava d'entreban-car una mica el lligam amb el terme català de mestres d'aixa, però sobretot dissuadia de veure-hi la per-petuuació d'un mot germànic parent de l'al. *stapel* «chantier nautique»; tant la germanista V. Günther com jo refutàrem resoltament la tesi d'una etimologia gòtica del mot fr. dial. (ja impossible per raons fonètiques, per més que s'hagi entestat Wartburg a postular-li una base impossible donada la fonètica del gòtic); tan-mateix jo admetia encara que el mot cat. pogués venir de l'ags. i angl. mj. *stepe* 'petge, peu dret, base'; el pas d'un mot ags. al cat. era ja inversemblant, i la dificultat s'agreujava en veure que en fr. occid. tenia sign. agrícola, no nàutic: acabava jo assenyalant el piem. *stèpa* «pancone, asse», que s'estén fins al prov. alpí i el fr. prov. d'Aosta, també sense sentit nàutic, i per tant inconnectable amb formes del germànic insular. És, doncs, molt més probable partir del mateix ètimon sorotàptic que ens ha fet acceptar el mot lul·lià i el nom mossàrab, català i pan-hispànic del 'Cistus'. La semblança de les estepes nàutiques catalanes amb el mot ags. i teutònic deu ser, doncs, merament casual.

ESTUBA, ben conegut d'antic i avui sobretot comarcal, en el sentit propi i primitiu d'«estança closa i escalfada» [1371, III, 810a53], no falta documentació literària: «els jardins conreats amb --- llavors exòtiques, tancats i resguardats --- i atemperats amb *estubes* ---» Maragall (*O.C. Per* 747b4f.).